БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 йил чиқиши
№ 236 (3974).

4 ДЕКАБРЬ
ЧОРШАНБА
1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЖАНГОВАР ПРОГРАММА

Область партия комитетининг бўлиб ўтган пленуми ғоят муҳим масалани — КПСС Марказий Комитетининг октябрь ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленумлари якунлари ва область партия ташкилоти олдида турган вазифаларни муҳокама қилди. Пленум қатнашчилари шу нарсани зўр қониқиш билан алоҳида таъкидлаб кўрсатдиларки, ленинчи партиямизнинг Марказий Комитети XXIII съезд қарорларини амалга ошираборнб, коммунистик қурилишнинг туб масалаларини муваффақиятли ҳал қилмоқда. Совет халқи партиямиз амалга ошираётган ленинча ташқи ва ички сиёсатни қўллаб-қувватламоқда. Бу сиёсат совет кишиларининг мақсад, истак ва хоҳишларини тўла ифода этмоқда.

Республикамиз, шу жумладан областимизда коммунистик қурилишнинг муҳим соҳаси бўлган қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда сўнгги йилларда катта ғалабаларга эришилди. Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, деҳқончилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпайди. Ялпи маҳсулотнинг ўртача йиллик ҳажми республикамизда 1965—1967 йилларда шундан олдинги уч йилга қараганда 18 процент кўпайди. Республика пахтачилигида эришилган муваффақиятлар яна ҳам қувончлидир. Уч йил мобайнида давлатга бундан олдинги уч йилдагига қараганда 1 миллион 665 минг тонна кўп пахта сотилди. Эндиликда йилига етиштирилаётган пахтанинг миқдори 4 миллион тоннага кўпайди. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг бу ютуғида областимиз колхозчилари ва совхоз ишчиларининг ҳам муносиб улуши бор. КПСС Марказий Комитети март Пленумидан кейинги уч йил ичида областда ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш 19 процентга кўпайди. Давлатга пахта сотиш 118 минг тонна, каноп 32 минг тонна, сабзавот ва картошка 149 минг тонна, шоли 18 минг тоннага кўпайди. Шу давр мобайнида кўп миқдорда ҳўл мева, чорвачилик маҳсулотлари етказиб берилди. Колхоз ва совхозлар экономикаси анча мустаҳкамланди. Фаровонлик ошиб бормоқда.

Бу йилги об-ҳаво шароити, табиий офатлар натижасида катта қийинчиликлар юз берди. Деҳқонларимиз мардонавор меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштириш йўлида ҳар қандай тўсиқлар ва қаршиликларни енгдилар. Уч район, 60 колхоз, икки совхоз давлат пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарди. Оржоникидзе ва Калинин районлари сабзавот ва картошка тайёрлаш планларини адо этдилар. Натижада областимизда сабзавот ва картошка тайёрлаш плани бажарилди. Давлатга дон, луб, шоли сотиш планлари ва мажбуриятлари муддатидан илгари адо этилди.

Областимиз қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда эришилаётган бу муваффақиятлар партия ташкилотлари олиб бораётган катта ташкилотчилик ишларининг, қишлоқ меҳнаткашлари фидокорона меҳнатининг самарасидир. Партия ташкилотлари сўнгги йилларда хўжаликка ишнинг кўзини билиб малакали раҳбарлик қилмоқдалар. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлик лавозимларига ишчан, ҳаракатчан, ташкилотчи, омма билан ҳамнафас, партия топшириқларини бажаришга қодир малакали кадрлар кўтарилди. Деҳқончилик маданиятини оширишга, хўжалик ишларини рентабель юритишга, техника, фан ва илғор тажрибалардан оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор берилди.

Область партия комитетининг пленуми қишлоқ хўжалигини янада юксак даражада тез суръатлар билан ривожлантириш учун катта имкониятлар бўлишига қарамай, улардан етарли фойдаланилмаётганлигини ўқтириб кўрсатди. Айрим колхозлар ва совхозларда пахта, сабзавот ва бошқа экинлардан ҳали ҳам кам ҳосил олинмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш даражаси беш йилликка мўлжаллаганидан ҳам орқада қолмоқда. Суғориладиган ерлардан фойдаланиш, алмашлаб экишга ҳамма ерда ҳам етарли эътибор берилялти, деб бўлмайди. Баъзи районлар, кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу йилги вазиятни ҳисобга ола билмадилар. Ҳосилнинг тақдири ҳақида етарли кураш олиб бормадилар. Айниқса совхозларнинг кўрсаткичлари қониқарли бўлмади. Область совхозлар тресги, маҳаллий партия, совет ташкилотлари совхозлар ишини яхшилаш, уларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, уй-жой, маданий-маиший қурилишлар ва эҳтиёжлар ҳақида жиддий ғамхўрлик қилмадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ.

Область партия комитетининг пленуми партия, совет, хўжалик ташкилотлари эътиборини қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги камчиликларни тезда бартараф қилишга, бу йилги ишларимиздан тегишли хулосалар чиқариб олишга, колхозлар ва совхозлар ишлаб чиқаришини ривожлантиришда барча резервлардан янада унумли фойдаланишга қаратди. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарори бундан сўнгги ишларимизда жанговар программа бўлмоғи лозим. Пленум қабул қилган ғоят муҳим ҳужжат ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси, қишлоқ хўжалиги мутахассиси, ҳар бир коммунист, касаба союз ва комсомол, барча меҳнаткашлар онгига тўла сингдирилиши ва унинг амалга оширилиши учун кураш олиб боришимиз керак. Область партия комитети пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг экин майдонларини кўпайтириш, янги пахтачилик ва шоликорлик совхозлари тузиш ҳақидаги, «Ташавтомаш», «Ташсельмаш» заводларида ишлаб чиқариш қувватларини ошириш тўғрисидаги, Олмалиқ химия заводи қурилишини жадаллаштириш ҳақидаги ҳамда қишлоқлар қурилишини тартибга солиш ҳақидаги қарор ва тадбирларини якдиллик билан маъқуллади.

Сувли ерларни сақлаш, шу майдонлардан унумли фойдаланиш, деҳқончилик маданиятини ошириш — биринчи даражали вазифадир. Афсуски, областимизнинг айрим районларида суғориладиган ерлардан бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда, уни талон-торож қилинишига йўл қўйилмоқда. Бу аҳволга чек қўйиш керак. Шуни эсдан чиқармаслик керакки, резервсиз, маълум миқдордаги ер фондига эга бўлмай туриб, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида қувончли натижаларга эришиб бўлмайди. Шунинг учун барча экин майдонларини тўла ҳисоб-китоб қилиб чиқиш ва уларни ўз вақтида давлат ҳисобига ўтказиш керак. Келгуси йилда пахта майдонини яна 5 минг гектарга кенгайтиришни унутмаслигимиз лозим.

Областимизда сабзавот етиштириш плани бажарилган бўлса ҳам, бироқ айрим хўжаликларнинг кўрсаткичлари қониқарли эмас. Улар картошка, полиз экинларидан жуда кам ҳосил олмоқдалар. Шунингдек чорвачиликнинг айрим турлари юзасидан етиштирилаётган маҳсулот йиллик планни ҳам қопламайди. Моллар маҳсулдорлигини ошириш билан бирга туёқларни кўпайтириш, озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорвачиликнинг рентабель бўлишига эришиш ғоят муҳим вазифадир. Бу йил 40 процентдан ортиқ пахта майдони вилт касаллигидан зарар кўрди. Янгийўл район хўжаликларида 80 процент пахта вилт билан касалланди. Вилтга қарши кураш олимлар, мутахассислар, илмий-текшириш муассасалари, ҳаммамизнинг доимий ишимиз бўлмоғи керак.

Қишлоқ қурилиши, колхозчилар ва совхоз ишчилари учун маданий-маиший хизмат кўрсатиш, уларнинг эҳтиёж ва талабларини қондириш партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг диққат-эътиборида бўлиши керак. Сўнгги йилларда қишлоқларда янги уй-жой бинолари, мактаб, клуб, касалхона, савдо, маиший ва коммунал корхоналар қурилди, деҳқонлар ҳаётида катта ўзгариш юз берди. Турмуш тобора фаровон бўлиб бормоқда. Бироқ айрим жойларда, айниқса совхозларда аҳолига маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатиш ҳамда қурилишлар ҳозирги талаблар даражасида эмас.

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети октябрь, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV Пленумлари қарорларини барча меҳнаткашларга тушунтиришлари, оммавий-сиёсий ишларини кучайтириб, қишлоқ меҳнаткашлари, коммунистлари, комсомоллари куч ва ғайратини партиямиз белгилаб берган қарорларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этишлари лозим. Ҳар бир хўжалик, партия ташкилоти октябрь пленуми қарорларидан ўзларининг бундан сўнгги ишлари учун амалий тадбирлар белгилаб олишлари, қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини янада тез суръатлар билан ривожлантириш учун курашишлари лозим.

ПАХТАЧИЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШГА ПАРТИЯ ҒАМХЎРЛИГИ

Тошкент заводлари бу йил пахтачилик учун пландан ташқари бир мингтадан ортиқ ҳар хил қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари ишлаб чиқардилар. Ўзбекистон пойтахтининг машинасозлари пахта териш агрегатлари ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқдалар, янги чопиқ трактори ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан ўзлаштирмоқдалар. Олимлар улкан пахта хирмони учун курашда актив қатнашаётирлар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг 2 декабрда бўлиб ўтган пленумида ана шу фактлар ва бошқа кўп фактлар кўрсатиб ўтилди. КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленумининг якунлари ва шаҳар партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский доклад қилди.

Пленум КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллади, саноат корхоналари ва муассасаларда пленум қарорларини кенг кўламда тушунтириб, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини янада юксалтиришнинг улкан программасини бажаришда қишлоқ меҳнаткашларига конкрет ёрдам бериш чораларини белгилади.

Пленум қатнашчилари Тошкентнинг бутун партия ташкилоти номидан КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий Бюросининг ташқи сиёсий фаолиятини бир овоздан маъқулладилар ва тамомила қўллаб-қувватладилар. (ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТЛАР УЧРАШУВИ

Район ва шаҳар газеталари редакторларининг республика семинари Тошкентда икки кун давом қилди. Семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика Журналистлари союзининг правленияси билан биргаликда чақирган эди.

Семинар қатнашчилари «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда район газеталарининг ролини ошириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитети қарорининг бажарилиши билан алоқадор масалаларни кўриб чиқдилар, орттирган тажрибаларини баҳам кўрдилар. Район ва шаҳар газеталари редакторларининг республика матбуот органлари ходимлари билан учрашувлари ўтказилди.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 3 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Калинин	—	87,5
Юқори Чирчиқ	2,5	75,8
Оржоникидзе	4,4	62,2
Оққўрғон	2,0	46,6
Урта Чирчиқ	1,5	41,4
Янгийўл	—	27,9
Бекобод	0,3	16,9
Бўка	0,8	15,4
Область бўйича	1,2	38,5

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«Ленин — мутафаккир». Рассом В. Иванов асари. (ТАСС).

ЛЕНИН — СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ АСОСЧИСИ

Ленинизм инсоният тарихида буюк ўзгаришларни амалга оширишда кураш байроғи, замонамиз марксизмидир.

В. И. Ленин империализм ва пролетариат революцияси даврида, дунёнинг олтидан бир қисмида Советлар ҳокимияти ўрнатилган бир даврда, капиталистик тузум шароитида бутун дунё ишчилар синфининг социал ва миллий зулмга қарши инқилобий ҳаракати ва мустамлака халқларининг миллий озодлик учун кураш тажрибаларига таяниб, марксизм таълимотини янги шароитда ривожлантирди, уни янги хулосалар ва қоидалар билан бойитди, юқори босқичга кўтарди.

Шунинг учун ҳам ленинизм интернационал таълимот, ҳозирги замон марксизми сифатида барқарор топди.

Қуйида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор Отабой Эшоновнинг В. И. Ленин Совет давлатининг асосчиси ва назариётчиси эканлиги, унинг идеялари абадий барҳаётлиги ҳақидаги мақоласини босаётирмиз.

1. МАРКСИЗМНИНГ ДАВЛАТ ҲАҚИДАГИ ТАЪЛИМОТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ЯНГИ ДАВР

Марксизм классикларининг давлат ҳақидаги таълимотининг софлиги учун кураш ва уни ривожлантириш В. И. Ленин кўп қиррали фаолиятининг асосларидан бирини ташкил этади.

В. И. Ленин таърифи билан айтганда давлат ҳақидаги масала ҳар қандай революциянинг бош масаласини ташкил этади. Шунинг учун ҳам давлат ҳақидаги масала буржуа ҳуқуқшунослари, философлари, тарихчилари, иқтисодчилари, публицистлари томонидан ниҳоят даражада чигаллаиниб ташланган ва бу соҳадаги марксизмга қадар ҳукмрон бўлган барча назариялар буржуа давлатининг синфий моҳиятини яширишга учун хизмат қилиб келган эди.

В. И. Ленин муҳожирликда яшаган вақтларида, 1916 йил охири — 1917 йил бошларида давлат ҳақидаги масала билан махсус шуғулланиб «Марксизм давлат тўғрисида» номи билан ўзининг машҳур дафтарини тузган эди. В. И. Ленин мазкур дафтарда К. Маркс ва Ф. Энгельснинг давлат масаласига оид асарларининг оригинал нусхалари билан батафсил танишиб чиқиб, марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимоти билан меҳнаткашлар оммасининг кенг қатламини таништириш мақсадида махсус асар ёзишни мўлжаллаган эди.

В. И. Ленин Россияга қайтиб келгач, Октябрь революцияси арафасида — 1917 йил августь — сентябрь ойларида ана шу эзгу ниятини амалга оширишга киришиб, машҳур «Давлат ва революция» (марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимоти ва пролетариатнинг революциядаги вазифалари) асарини ёзди.

В. И. Ленин «Давлат ва революция» асарини эълон этишдан асосий мақсад марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимотини II интернационал оппортунистлари, ревизионистлар — К. Каутский, Бернштейн ва шу кабилар томонидан кўз кўрмас ва қулоқ эшитмас даражада қўпол равишда ва хиёнаткорона бузишларига чек қўйиш, марксизм назариясидан инқилобий руҳ ва далилни суғуриб олган, унинг таъсирчанлигини йўқотиш ва жонсиз, реформистик таълимотга айлантиришга қаратилган урунишларга қақшатғич зарба бериш деб билар эди. Шу йўсинда В. И. Ленин марксизмнинг давлат ҳақидаги, хусусан пролетариат диктатураси тўғрисидаги таълимотининг софлигини сақлаш ва уни қайтадан ўз аслида тиклашга эриштан эди.

Россияда пролетар революцияси кун тартибига қўйилганлиги сабабли марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимоти ва унинг асосини ташкил этган пролетариат диктатураси тўғрисидаги назария, фақатгина илмий аҳамият касб этиб қолмасдан, балки замонавий — энг актуал проблемага, пролетариат синфининг революция даврида эски давлат машинасига муносабат масаласига, (яъни пролетариат ҳоким синфга айлангач ўтмишдан мерос бўлиб қолган давлат ҳокимиятини сақлаб қоладими. Шу дамгача бўлиб келганидек, уни янада такомиллаштирадими, ёки бу машинани инқилобий жангларда бутунлайин парчалаб ташлаши лозимми? агарда эски давлат аппарати таг-томири билан улоқтирилиб ташланган ҳолда, уни нима билан айрибошлаш зарур?) муҳим тажрибавий аҳамиятга молик сиёсий масалага айланган эди. Ана шунинг учун ҳам В. И. Ленин «Давлат ва революция» асарини ёзиш орқали пролетариатни инқилобий назария билан қуроллантирган, ағдарилган, парчаланган эски буржуа давлат аппарати ўрнига янги типдаги давлат — Советлар ҳокимиятини барпо қилишга чақирган эди.

В. И. Ленин таърифича, давлат тарихий категория бўлиб, у тараққиётнинг муайян босқичида, жамият антагонистик синфларга бўлиниши туфайли, эзувчи ва эзилувчилар пайдо бўлгач синфий ҳукмронлик қуроли, одамларни мажбурловчи алоҳида аппарат сифатида майдонга келди. Шунинг учун ҳам Ленин таърифича «давлат — бир синфнинг иккинчи синф устидан, ҳукумронлик қилиш учун хизмат қиладиган машинадир».

В. И. Ленин давлатнинг моҳиятини очиб ташлар экан, уни бошқарув аппаратидан иборат эканлигини, яъни бошқаришдан бошқа ҳеч нарса билан шуғулланмайдиган ва бошқариш учун, бировларнинг иродасини зўрлик билан бўйсундирадиган алоҳида зўрлаш аппарати — турмалар, кишиларнинг алоҳида қуролланган отрядлари — полиция, қўшин, разведка ва шунга ўхшашлардан, бюрократик маъмурий аппаратдан иборат ташкил топганлигини уқдириб ўтади. Давлатнинг тарихий турлари (типлари) ва идора этиш усуллари (формаси) хилма-хил бўлишига қарамай, у ҳамма вақт эксплуататор синфларга тегиш бўлиб, қулдорлик жамиятида ҳокимиятнинг қул эгалари қўлида

(давоми иккинчи бетда).

БОЛЬШОЙ ТЕАТР ТОШКЕНТДА

Тун алламаҳалга бориб, шаррос ёмғир қуйиб турганига қарамай, СССР давлат академик Большой театри труппасини Ўзбекистон пойтахтига олиб келган махсус поездни кутиб олгани неча юзлаб тошкентликлар вокзалга келдилар. Ўзбек меҳмондўстлиги одатларига кўра, меҳмонлар карнай-сурнай садолари билан кутиб олиниб, уларнинг қўлларига гулдасталар тутқазилди.

Большой театрнинг беш юз кишидан ортиқ бутун состави Тошкентликларга ва Ўзбекистон пойтахтининг меҳмонларига ўзининг «Пиковая дама», «Князь Игорь», «Севилия сартароши», «Китеж шаҳри ҳақида эртак», «Хованшчина», «Жизель» спектаклларини, бир пардали балетларни кўрсатади. Бундан ташқари Тошкентдаги Санъат саройида бўладиган концертда ССР Иттифоқи давлат академик Большой театри саҳнасининг усталари иштирок этадилар. (ЎзТАГ).

Суратда: шу театрнинг бир группа артистлари Тошкент вокзалида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбекистон жамоатчилиги иккинчи декабрда республика Фанлар академиясининг йигирма беш йиллигини нишонлади. Шу воқеага бағишланиб, Тошкентда тантанали йиғилиш ўтказилди.

Тантанали йиғилишни Ўзбекистон Фанлар академиясининг биринчи президенти, республикада совет фанининг оқсоқоли, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Н. Қори-Ниёзий очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг олимлар номига йўллаган табрикномасини ўқиб берди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳозирги президенти СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси О. С. Содиқов республика Фанлар академиясининг 25 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон фанининг асосий маркази Улуғ Ватан урушининг шиддатли йилларида ташкил этилган эди. Бу марказнинг олимлари чорак аср мобайнида неча юзлаб муҳим ихтиролар қилишди. Республикада математика, физика, механика, химия, биология, соҳаларида ва тадқиқотларнинг бошқа йўналишлари соҳасида йирик илмий мактаблар вужудга келтирилди. Ўзбекистон олимларининг асарлари мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам ном чиқарди.

Партия ва ҳукумат Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимларининг ишига юксак баҳо бердилар. Ўсимлик моддалари химияси институти коллективи Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. 19 олим Ленин мукофоти ва давлат мукофотларини, 33 олим Беруний номидаги республика давлат мукофотини, 69 олим Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган фан арбоби фахрий унвонини олишга сазовор бўлди.

1920 йилда В. И. Лениннинг декретига мувофиқ Ўрта Осиёдаги биринчи олий ўқув юрти — Тошкент давлат университети ташкил этилганлиги, деб таъкидлади О. С. Содиқов, Совет Ўзбекистони фанига асос қўйди. Ҳозирги юбилей бутун мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини кутиб олишга тайёрланаётган бир пайтда нишонланмоқда. Фанлар академияси илмий муассасаларининг коллективлари ана шу шонли сана олдидан конкрет мажбурият олдилар ва ҳозирги вақтда шу мажбуриятни муваффақиятли суратда амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Юбилярларни СССР Фанлар академияси номидан — иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг илмий фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгаш раисининг ўринбосари В. Д. Новиков, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари академияси номидан — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Н. Аскоченский, шунингдек республика министрликлари, идоралари, илмий муассасалари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари табрикладилар.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. К. Зиёдуллаев қатнашдилар.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

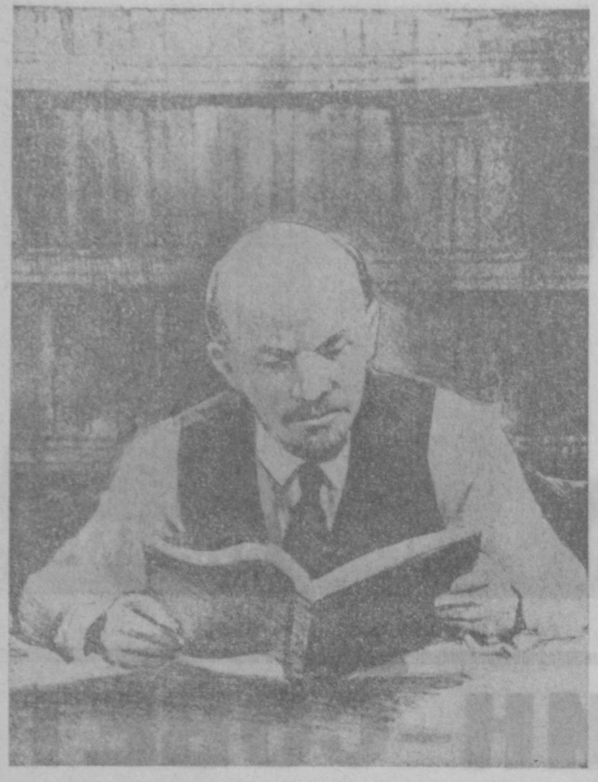

Рассом Н. Н. Жуков ижодида доҳий темаси катта ўрин эгаллайди. Сиз кўриб турган рассомнинг бу сурати «Маркс билан маслаҳат» деб аталади. (ТАСС).

ЛЕНИН — СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ АСОСЧИСИ

ЛЕНИН ТАРИХГА ЖАҲОНДА БИРИНЧИ СОЦИАЛИСТИК ДАВЛАТ — ИШЧИ ВА ДЕҲҚОНЛАР ДАВЛАТИНИНГ АСОСЧИСИ ВА РАҲБАРИ БЎЛИБ КИРГАН.

(Боши 1-бетда).

бўлганлигини, феодализм даврида эса сиёсий ҳукмронлик катта ер эгалари помешчикларга мансуб эканлигини ва ниҳоят, капитализм жамиятида буржуа синфининг диктатураси ўрнатилганлигини кўрамиз.

Давлатни идора этиш усулидаги тафовут қулдорлик замонларидаёқ келиб чиққан. Монархия (бир кишининг ҳокимияти), билан республика (ҳокимият органларининг сайланиб қўйилиши), аристократия (озчилик оқсуяклар ҳукмронлиги) билан демократия (халқ ҳокимияти) ўртасида фарқ бўлишига қарамасдан ҳокимият ҳамма вақт эксплуататорлар қўлида меҳнаткаш халқ оммасини эзиш қуроли бўлиб хизмат қилган.

«Давлат ва революция» асарида В. И. Ленин буржуа давлатини инқилобий йўл билан парчалаб ташлаш ва унинг ўрнига янги типдаги ҳокимият — пролетариат диктатурасини ўрнатиш заруриятини зўр маҳорат билан талқин қилади.

Марксизм классикларининг ўлмас асари «Коммунистлар манифести»да (1848 йил) пролетариат диктатурасининг ғояси «Давлат — яъни ҳоким синф сифатида уюшган пролетариат» ибораси орқали умумий тарзда баён қилинган. Буржуа давлатини синдириш ҳақидаги масалани К. Маркс «Луи Бонапартнинг 18-нчи брюмераси» номли асарида (1852 йил) батафсил ёритиб берди. «Ҳамма тўнтаришлар бу машинани бузиб ташлаш ўрнига, уни такомиллаштирдилар», деган қисқа, аммо сермазмун назарий хулосада К. Маркс ўзининг эски давлат аппаратига — буржуа ҳокимиятига бўлган муносабатини, бюрократик ҳарбий аппаратдан иборат бўлган бу зўравонлик машинасини бутунлай мажақлаб ташлаш зарурлигини таъкидлади. К. Маркс томонидан олдинга сурилган ана шу ғояни В. И. Ленин марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимотининг асосийси, деб ҳисоблади.

Париж Коммунасининг тарихий тажрибаларини умумлаштириш асосида, К. Маркс ўзининг «Францияда гражданлик уруши» номли асарида (1871 йил) ишчилар синфи тайёр давлат машинасини шундайлигича қўлга олиб, уни ўз мақсадлари учун ишга солиб юбора олмайди, балки ағдарилган ва мажақланган буржуа давлат аппаратининг ўрнига барпо этиладиган пролетариат диктатурасининг сиёсий шакли, давлат формаси том маъноси билан «Ишчилар синфининг ҳукумати»ни ўзида акс эттирувчи «Коммуна» типида ташкил этилмоғи лозимлигини кўрсатиб берди.

В. И. Ленин эса Россияда содир бўлган 1905-1907 йиллар ва 1917 йил февраль буржуа-демократик революцияларининг тажрибасига суяниган ҳолда, марксизмнинг пролетариат диктатураси ҳақидаги таълимотини ривожлантириб, ишчилар синфи ҳокимиятининг сиёсий шаклини, яъни давлат формасини Советлар Республикаси асосида тузиш мақсадга мувофиқ эканлигин исботлади. Бу эса марксизмнинг давлат ҳақидаги таълимотини ривожлантиришда қўйилган жиддий қадам эди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс пролетариат диктатурасининг тарихий заруряти ҳақидаги масалага алоҳида тўхталиб, ишчилар синфи учун давлат (сиёсий ҳокимият, авторитет) даставвал пролетариат душманларини бостириш, бўйсундириш ва капитализмни қайтадан тиклаш (реставрация қилиш) учун бўладиган уринишларига хотима бериш учун даркор эканлигини уқтирдилар. Капитализм билан коммунизм жамиятлари ўртасида, биринчисини инқилобий йўл билан иккинчисига айлантириш даври бор ва бу ўтиш даврининг сиёсий ҳокимияти пролетариат диктатурасидан бошқа нарса бўлиши мумкин эмас деб таълим берди.

В. И. Ленин марксизм классикларининг ана шу муҳим таълимотини шарҳлаб, «Пролетариат диктатураси «сиёсий ўташ даври»дир; равшанки, бу даврнинг давлати ҳам давлатдан давлатсизликка, яъни энди том маънода давлат бўлмаган» жамиятга ўтишдир. деган назарий хулосани олға суради.

В. И. Ленин пролетариат диктатурасининг тарихий ролини аниқ белгилаб бериш билан бирга, давлатнинг барҳам топиши узоқ тарихий даврни ўз ичига олишини, у эса коммунизм тараққиётининг энг юқори босқичидагина, кишини асоратга солувчи меҳнат тақсимотига бўйсуниш йўқотилгандан сўнг, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик бутунлай йўқотилгандан кейин, меҳнат ҳаёт кечириш воситаси бўлмай, балки табиий эҳтиёжга айлангач, одамнинг ҳар томонлама ривожланиши билан бирга ишлаб чиқарувчи кучлар ўсган ва жамоат бойлигининг барча манбалари булоқдек қайнаб турган вақтда давлат барҳам топади, деб таълим берди.

2. В. И. ЛЕНИННИНГ ПРОЛЕТАРИАТ ДИКТАТУРАСИ ҲАҚИДАГИ ТАЪЛИМОТИ

Россияда пролетариат диктатураси Советлар ҳокимияти тимсолида ўз ифодасини топди.

Совет Россияси тимсолида шу нарса тажрибада аниқ исботландики, пролетариат диктатурасига бўлган тарихий зарурият эски ҳокимият ағдарилгач, ҳали бир неча йил давомида меҳнаткашлар оммасига нисбатан бир неча бор кўп кучга эга бўлган эксплуататорларнинг жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатганлигидан келиб чиққан эди. «Капитализмдан коммунизмга ўтиш бутун бир тарихий даврдир. Бу давр тамом бўлмагунча, эксплуататорларнинг капитализм реставрациясидан умидвор бўлишлари муқаррар суратда сақланиб қолади, бундай умидворлик эса реставрация қилмоқ учун уринишларга айланади».

Шундай қилиб, В. И. Ленин таълимотича, пролетариат диктатураси пролетариат ғалаба қилган мамлакатда то социализм тўла ва узил-кесил ғалаба қилгунга қадар зарурдир.

Россияда пролетариат диктатураси мавжуд бўлган дастлабки йилларда, капиталистлар ўзларининг барча кучларини ёш Совет ҳокимиятини бўғиб ташлашга қаратган бир даврда, ишчилар синфи қатъий дадил сиёсат юргизишга мажбур бўлган эди ва бундай сиёсат пролетариат диктатурасининг асл мақсадларига айнан тўғри келарди, чунки Совет Россиясида пролетариат диктатурасини унинг энг шиддатли шаклида амалга оширишга тўғри келди. Революция душманларини фош қилиш ва тезликда амалга оширилган чоралар воситаси орқали қаттиққўллик билан уларни йўқ қилишда пролетариат диктатурасининг аксилинқилобчиларига қарши кескин кураш олиб борган ВЧК сингари даҳшатли органининг фаолиятида ишчилар синфи ҳокимиятининг зўрликка таянган диктаторлик томони яққол кўзга ташланади.

В. И. Ленин буржуа давлатини халқ устидан бўлган диктатура сифатида, Совет давлати бўлмиш ишчи-деҳқон ҳокимиятини эса революцион халқ диктатураси сифатида таърифлаган эди. В. И. Лениннинг пролетариат диктатураси моҳиятига берган бу ажойиб таърифида пролетариат ҳокимиятининг ҳақиқий халқчиллик хусусияти ниҳоят даражада равшан баён қилинган.

Пролетариат барча меҳнаткашларни давлат қурилишига жалб қилади, уларни халқ ҳокимияти органи бўлмиш ишчи, солдат ва деҳқон депутатлари Советларини бошқариш ишга тортади ва шу йўл билан уларда ҳокимиятни идора этиш малакасини орттиради. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин: «Диктатурани Советларда уюшган пролетариат амалга оширади» — деган эди. Советлар беистисно ҳамма ердаги барча меҳнаткашларни бирлаштирувчи, эксплуатация қилинувчи халқнинг оммавий ташкилоти ҳисобланади.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг чинакам демократик, ҳақиқий халқчил хусусиятларини назарий асослаб берди. Советлар том маънодаги давлат бўлмай қолди, чунки ўзини кўпчилик аҳолига эмас, балки камчиликни ташкил этган эксплуататорларга қарши қўйди: буржуа давлатини таг-томири билан парчалаб ташлаб, ундан асар ҳам қолдирмади, бостириш учун яратилган махсус куч ўрнини аҳолининг ўзи эгаллади, буларнинг ҳаммаси том маънодаги давлат тушунчасидан чекиниш эди.

Советлар — ҳокимиятнинг янги типи. «Бу — ҳамма учун очиқ, ҳар нарсани омма кўз ўнгида қиладиган, омма учун қулай бўлган, бевосита омманинг ўзидан келиб чиқадиган ҳокимият, халқ оммасини ва унинг иродасини тўғридан-тўғри ва бевосита ифода қиладиган органдир».

В. И. Ленин пролетариат диктатураси деганда буржуазия устидан бўлган революцион зўрликни ва меҳнаткаш деҳқонлар билан ўрнатилган иттифоқ, келишув ҳамда уларга нисбатан ён босишликни тушунган «ишчи давлати меҳнаткашларнинг ва деҳқонларнинг бирдан-бир содиқ дўсти ва ёрдамчисидир. Капитал томонига қараб ҳечқандай тебранмаслик; капиталга қарши курашда меҳнаткашлар иттифоқ, ишчи-деҳқон ҳокимияти. Совет ҳокимияти амалда «ишчилар синфининг диктатураси» демакдир.

В. И. Ленин пролетариатни бошқарувчи, ҳукмрон, ҳукуматга бошчилик қилувчи, диктатура ва давлат йўли билан зўрликни амалга оширувчи синф деб ҳисоблаган. Пролетариат диктатураси иборасини В. И. Ленин ишчилар синфи томонидан эксплуататор — капиталист ва помешчикларга қарши давлат йўли билан қўлланадиган зўрлик маъносида ишлатган, пролетариатнинг иттифоқчиси бўлган деҳқонлар ва бошқа меҳнаткаш табақаларга келганда, пролетариат диктатураси уларга нисбатан жамиятнинг энг революцион, илғор қисми ҳисобланган ишчилар синфининг давлат раҳбарлигини англатган.

Пролетариатга давлат ҳокимияти бир томондан эксплуататорлар қаршилигини бостириш учун, иккинчи томондан эса социалистик хўжаликни ташкил этишда аҳолининг ғоят катта кўпчилигига, деҳқонларга, майда буржуазияга, ярим пролетарларга раҳбарлик қилиш учун зарур.

Шундай қилиб, В. И. Ленин пролетариат диктатураси тушунчасига икки маъно берган: эксплуататор синфларга нисбатан ҳукмронлик қилиш (эксплуататорлар устидан зўрлик қилиш ёки давлат йўли билан мажбур қилишлик) ва социализм қуриш йўлида барча меҳнаткашларга раҳбарлик қилишдир. Шунинг учун В. И. Ленин «...бизнинг давлатимиз аслида ишчилар давлати эмас, балки ишчи-деҳқон давлатидир. Жуда кўп хулосалар мана шундан келиб чиқади» — деб таъкидлаган.

В. И. Ленин юқорида келтирилган VIII Бутун Россия Советлар съездида баён этилган ўз фикрига аниқлик киритиб, 1921 йил 19 январда эълон қилинган «Партия кризиси» номли мақоласида «Ишчилар давлати абстракциядир. Ҳақиқатда эса биз ишчи давлатига эгамиз, лекин унинг хусусияти шундаки, биринчидан, мамлакатда ишчилар эмас, балки деҳқон аҳоли кўпчиликдир ва иккинчидан, бюрократларча бузилиш ҳоллари бор ишчи давлатидир. Менинг бутун нутқимни ўқиб чиқишни истаган одам, бу тузатиш натижасида менинг далилларимнинг ҳам, чиқарган хулосаларимнинг ҳам ўзгармасдан қолганлигини кўради» деганди.

Дарҳақиқат, Совет давлатининг моҳияти унинг ишчи ва деҳқонлар ҳокимияти эканлигидадир.

ЎзССР ташкил топган дастлабки йилларда Советлар моҳиятига кўра социалистик бўлсада, уларда вакилларнинг кўпчилигини меҳнаткаш деҳқонлар ташкил қилганлиги сабабли, амалда деҳқон Советлари бўлиб ҳисобланган, чунки республика аҳолисининг 82,5 процентини деҳқонлар ташкил қилган (баъзи областларда масалан, Сурхондарёда деҳқонлар 92,2 процентни ташкил қилган) 1925 йилда Ўзбекистоннинг 800 мингли шаҳар аҳолисидан завод ва фабрикаларда фақат 10 минги ишлаган. Бу шаҳарликларнинг 1,25 процентини, қишлоқ аҳолисининг эса 0,2 процентини ташкил қилган.

РСФСРдан фарқ қилган ҳолда Совет Шарқи республикалари, шу жумладан, Ўзбекистон ССРда социализмга анча секинлик, анча оҳисталик ва изчиллик билан ўтилди. Чунки бу республикалар аҳолисининг кўпчилик қисмини деҳқонлар ва шаҳарлардаги майда буржуазия элементлари ташкил қилган. Уларга нисбатан жуда юмшоқ ва эҳтиётлик билан муносабатда бўлиш, уларга ён босиш муносабатида бўлиш зарур эди.

В. И. Ленин, деҳқонлар оммаси кўпчиликни ташкил этган Россия каби мамлакатда социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалабасига эришишнинг асосий омилларидан бири ўз диктатурасини амалга ошираётган ёки ҳокимиятни ўз қўлида ушлаб турувчи пролетариат билан кўпчилик деҳқонлар оммаси ўртасидаги иттифоққа келишишдир, деб таъкидлаган эди.

Ишчилар синфи билан деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи пролетариат диктатурасининг бош асосини ташкил этар эди.

Пролетариат жамиятнинг энг революцион, онгли ва ташкилий жиҳатдан уюшган синфидир. Шунинг учун у социализм ва коммунизм қурилиши даврида деҳқонларга раҳбарлик қилади, уларни капитализмдан коммунизмга бошлаб киради ва бунга фақат ишчилар синфигина қодирдир.

Ленин Маркснинг давлат тўғрисидаги таълимотини ривожлантирди, буржуа-парламент республикаларидан ҳар бирига нисбатан мислсиз юксак ва демократик янги давлат бўлмиш Советлар республикасининг тарихий аҳамиятини чуқур кўрсатиб берди. У Советлар бирлаштирган меҳнаткаш халқ давлатнинг ҳамма ишларини бошқара олади ва бошқариши керак, деб таъкидлади.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҚАРОРИДАН).

Пролетариат диктатураси синфий курашнинг фақат эксплуататорларгагина эмас, балки меҳнаткаш деҳқонларга нисбатан ҳам давом эттирилишидир. Бундаги принципиал тафовут шундан иборатки, агар эксплуататорлар зўрлик йўли билан бостирилса, йўқ қилинса, деҳқонлар пролетариат давлатининг барча куч ва воситалари билан ҳимоя қилинади, уларнинг эксплуататорлар томонидан эзилишига йўл қўйилмайди, улар янги ҳаёт қурувчилар сифатида инонтирилади, тарбияланиб камолатга етказилади.

Пролетариат давлатининг хўжалик-ташкилотчилик ва маданий-тарбиячилик функцияларини В. И. Ленин бир вазифанинг икки томони деб қаради. Бу вазифани В. И. Ленин янги, шаклан миллий, мазмунан социалистик илғор маданиятга эга бўлган социалистик иқтисодий тузумни барпо қилишдан иборат деб таърифлади.

В. И. Ленин таърифлаганидек пролетариат диктатурасининг асосий мақсади «Социализм қурмоқ, жамиятни синфларга бўлинишини йўқ қилмоқ жамиятнинг барча аъзоларини меҳнаткаш қилмоқ, кишининг кишини ҳар қандай эксплуатация қилишига имкон берадиган заминни йўқотмоқдир».

Жамият ҳаётининг барча соҳаларида тубдан ўзгариш ясаш: саноатни социалистик индустрлаш асосида ташкил этиш, колхоз тузуми орқали майда деҳқон хўжаликларини ўзгартиш, маданий революция йўли билан саводсизлик ва қолоқликни тугатиш ҳамда шаҳар ва қишлоқлардаги барча меҳнаткашларни янги жамият қурувчи онгли кишилар қилиб тарбиялаш — пролетариат диктатурасининг капитализмдан социализмга ўтиш давридаги асосий вазифаларини ташкил этди.

3. ЛЕНИННИНГ ДАВЛАТ ҲАҚИДАГИ ТАЪЛИМОТИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИЛИШИ

СССРда социализм ғалаба қилиши билан пролетариат диктатураси давлатининг ҳам моҳияти ўзгарди. КПСС янги Программасида кўрсатилганидек, эксплуататор синфлар тугатилиши билан улар қаршилигини бостириш функцияси ҳам барҳам топди. Социалистик давлатнинг асосий функциялари — хўжалик-ташкилотчилик ва маданий-тарбиявий фаолияти ҳар томонлама ривожлантирилди. Социалистик давлат ўз тараққиётининг янги даврига кирди. Давлатимизнинг социалистик жамият меҳнаткашларининг умумхалқ ташкилотига ўсиб ўтиш процесси бошланди.

Умумий сайлов ҳуқуқининг жорий этилиши ва СССР гражданларига социализм ғалабалари туфайли вужудга келган иқтисодий тузумга асосланган ҳолда демократик ҳуқуқ ва эркинликлар берилибгина қолмай, балки уларни турмушда амалга оширилиши, қонун билан гарантияланиши чинакам халқ демократиясини ривожлантира бориш ва такомиллаштириш учун мустаҳкам замин тайёрлаган эди.

Мамлакатимизда пролетариат диктатураси социализм тўла ғалаба қилгунга қадар эмас, балки узил-кесил ғалаба қилгунга қадар зарур бўлди. Совет давлатининг эксплуататор синфлар қаршилигини бостириш билан боғлиқ бўлган функциясига келганда, бу функция мамлакатимизда социализм тўла ғалаба қилгач барҳам топди. Пролетариат диктатурасининг умумхалқ сиёсий ташкилотига ўсиб ўтиш процессининг бошланиши ҳам шу даврга (1937—1958 йиллар) тўғри келади.

Герман империализми ва япон милитаризми устидан ғалаба қилишимиз Европа ва Осиёдаги бир қатор мамлакатларни озод қилиниши ва уларда халқ демократияси тузумининг ғалаба қозонишига олиб келди. Совет Иттифоқи бошчилик қилган, халқаро социалистик ҳамкорликка бирлашган халқ демократик давлатларнинг иттифоқи ташкил топди ва улар империалистик давлатлар ҳамласидан, бутун социалистик давлатлар ҳамкорлигига бирлашган ҳарбий кучга суяниб, мудофаа қилиш имкониятига эга бўлдилар. Социалистик давлатларнинг тинчлик учун биргалашиб курашиш вазифаси келиб чиқди. Социалистик мамлакатлар иқтисодий-сиёсий ҳамкорлиги, тажриба алмашиш ва ўзаро бир-бирига ёрдамлашиш каби давлатимизнинг янги функцияси янада ривожланди. Социализм йўлидан бораётган озод, суверен мамлакатлар дўстлиги ва ҳамкорлиги янада кучайиб, социалистик система кучқудрати енгилмас бўлиб қолди.

СССРда социализм узил-кесил ғалаба қозониб, пролетариат диктатураси ўз олдига қўйган мақсад ва вазифаларини адо этиб бўлгач, унга нисбатан зарурият қолмади, пролетариат диктатураси давлати эндиликда барча халқ иродасини ифодаловчи умумхалқ давлатига айланди.

Жамиятимиз авангарди бўлмиш ишчилар синфи ва у бошчилик қилаётган колхозчи деҳқонларнинг ўзлари ҳам ҳар томонлама улғайдилар. СССРда ишчилар синфи ва деҳқонлар эксплуатациядан озод, социалистик умумхалқ ва колхоз-кооператив жамоат мулкларига эгалик қилувчи бутунлай янги синфлардир. Улар энг демократик сайлов системаси асосида халқ вакиллик органи бўлмиш Советларга ўзларининг энг яхши вакилларини сайлаш орқали давлатни бевосита ўзлари бошқармоқда.

СССРда икки дўстона синф — ишчилар билан деҳқонлар ва улар ичидан чиққан халқ интеллигенцияси бир-бирлари билан ҳамкорликда иноқ яшаб келмоқда. Революциядан илгари Россияда ишчи ва хизматчилар аҳолининг 17 процентини, деҳқонлар, косиблар ва ҳунармандлар 66,7 процентини, помешчиклар, йирик ва майда буржуазия 16,3 процентини ташкил қиларди. Эндиликда мамлакатимизда аҳолининг 75 процентини ишчи ва хизматчилар, 25 процентини эса колхозчи деҳқонлар ташкил қилмоқда.

Ишчилар синфигина эмас, ҳатто, колхозчи деҳқонлар ва совет интеллигенциясининг ҳам қиёфаси тубдан ўзгарди. Буларнинг мақсад ва орзулари, кишиликнинг порлоқ келажаги — коммунизм қуришдаги вазифа ва бурчлари, идеологик қарашлари бирдир. Халқимизнинг коммунизм сари бўлган ҳаракатига жамиятимизнинг энг илғор, уюшган ва революцион синфи — ишчилар раҳбарлик қилмоқда.

СССР халқлари ҳаётида ярим асрдан ошиқ вақт ичида бўлиб ўтган буюк ўзгаришлар социализмдан коммунизмга ўтишни таъминлади, барча халқларни ижтимоий, иқтисодий ва ғоявий жиҳатдан ягона оилага бирлаштирди. Совет давлати шу аҳил оила барча аъзоларининг истак ва орзуларини акс эттирувчи умумхалқ давлати бўлиб қолди. Умумхалқ давлати — давлатнинг янги тарихий типи бўлмай, балки социалистик давлат тараққиётида янги давр, юқори босқични билдиради. Умумхалқ давлати коммунистик қурилишнинг асосий қуроли сифатида тўлиқ коммунизм жамияти барпо этилгунга қадар сақланади.

Социализм ғалабалари мамлакат ичкарисида ва халқаро миқёсда мустаҳкамланиб, коммунизм сари қадам қўяр эканмиз, келажакка ташқи шароит нуқтаи-назаридан баҳо берар эканмиз, шуни қайд қилмоқ зарурки, то капиталистик система йўқотилмагунча, бутун дунёда социализм барқарор топмагунча, давлатта бўлган эҳтиёж сақланади ва унинг атрибутлари ҳисобланган армия, разведка, жазо органлари тобора кучайтирилади. Аммо ички тараққиёт нуқтаи назаридан келажакка назар ташлар эканмиз, муқаррарли равишда маъмурий аппаратга, аҳолини идора этиш билангина шуғулланувчи махсус аппаратга бўлган эҳтиёж тобора камайиб боради ва у коммунизм тўла ғалаба қилгач, барҳам топади, аммо халқ хўжалиги олий кенгаши типидаги давлат органлари эса жамиятнинг бутун асосий фаолиятини ўз ичига олиб ўсади, ривожланади ва мустаҳкамланади.

КПСС Программасида ғалаба қозонган социализм ўсиб то тўла коммунизмга айлангунча давлат сақланиб қолиши лозимлиги ҳақидаги ленинча қоидага асосланиб, умумхалқ давлатининг коммунистик ўз-ўзини бошқариш томон ривожланиши истиқболи илмий равишда асослаб берилган.

Қачон ва қайси босқичда ижтимоий функциялар ўз сиёсий характерини йўқотади? Бу саволга қуйидагича жавоб бериш мумкин:

Мамлакатимизда социализм тўла ғалаба қилиши туфайли пролетариат диктатурасининг эксплуататор синфлар қаршилигини бостиришга қаратилган мажбур қилиш моҳияти йўқолди ва бу билан Совет давлатининг синфий ҳукмронлик органи сифатидаги хусусияти ҳам йўқолди. Лекин, социализм ғалабаси у пайтда халқаро реакциянинг куч билан капитализмни тиклаш хавфидан ҳали гарантияланмаган эди, шунинг учун пролетариат диктатурасига бўлган зарурият сақланиб қолди.

Социалистик давлат ўзининг асосий вазифаларидан бирини бажариб, қарийб йигирма йиллик давр ичида социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалабасини таъминлаш туфайли коммунизм қурилишининг кенг авж олдирилган даврига ўтди. Натижада пролетариат диктатураси давлати, маълум синфнинг ҳукмронлигини амалга ошириш органидан умумхалқ сиёсий ташкилотига айланди.

Шундай қилиб, социалистик давлат ўз тараққиётининг маълум босқичида том маънодаги «сиёсий давлатдан», яъни синфий ҳукмронлик органидан аҳолининг барча табақаларини иродасини ифодаловчи, умумхалқ давлатига айланган бўлсада, аммо давлат органлари бажараётган функциялар ҳали сиёсий характерга эга.

Ана шунинг учун В. И. Ленин: «Фақат коммунизмгина давлатни бутунлай кераксиз қилиб қўяди, чунки бостириш лозим бўладиган ҳеч ким бўлмайди, — синф маъносида, аҳолининг маълум бир қисмига қарши мунтазам равишда кураш олиб бориш маъносида «ҳеч ким» бўлмайди. Биз утопистлар эмасмиз ва айрим шахслар томонидан эксцесслар бўлиши мумкинлиги ва муқаррарлигини, шунингдек, бундай эксцессларни бостириш зарурлигини асло инкор қилмаймиз».

В. И. Ленин жамият тартибларини бузишга олиб борадиган эксцессларнинг (чегарадан чиқиш) социал негизини анализ қилар экан, бунга сабаб қилиб айрим шахслар онгида капитализм қолдиғи — хусусий мулкчилик ва юлғунчилик психологияси сақланиб қолганлиги, ўз шахсий манфаатини жамият манфаатларидан юқори қўйиш каби иллатларнинг мавжудлигидир, деб кўрсатган эди.

Бу — коммунизмда ҳозир давлат органлари бажараётган функцияларга ўхшаш функцияларни бажарувчи ташкилотлар бўлмайди, деган сўз эмас. Коммунизм даврида ҳам ишлаб чиқаришни бошқаришни ташкил этиш, фан ва техника тараққиёти соҳасида коллективларнинг куч-ғайратини координациялаш ва ҳоказоларга зарурат бўлади, албатта. Коммунизмда мажбур қилиш функцияларини бажарувчи маъмурий органлар йўқолади, иқтисодий ва планлаштириш органлари эса сақланиб қолади, бироқ улар ўзининг сиёсий характерини йўқотиб, мажбурлаш кучига эга бўлган фармойишлар чиқарувчи давлат органидан оддий ҳисоботни юритувчи ташкилотларга айланади.

Тараққиёт шундай бир даражага етадики, бунда барча кишилар ёппасига жамият фаолиятида актив иштирок этадиган бўладилар. «...социализм иш кунини қисқартади, оммани янги турмушга кўтаради, аҳолининг кўпчилигини беистисно ҳамманинг «давлат функцияларини» бажаришга имкон берадиган шароитга қўяди, бу эса умуман ҳар қандай давлатнинг батамом ўлишига олиб келади» (Ленин). Бу эса жамият ўз ишларини ижтимоий коммунистик асосларда бошқаради, демакдир.

КПСС Программасида таъкидлаб айтилишича: «Социалистик давлатнинг ривожланиши унинг аста-секин ижтимоий коммунистик ўз-ўзини бошқаришга айланишига олиб келади, унда Советлар, касаба союз, кооператив ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотлари бирлашади... Давлатнинг хўжалик ва маданиятни бошқариш соҳасидаги ҳозирги функцияларига ўхшаш ижтимоий функциялар жамият тараққиётига мувофиқ суратда ўзгариб ва такомиллашиб, коммунизм даврида ҳам сақланиб қолади, лекин уларни амалга ошириш характери ва усуллари социализм давридагига қараганда бошқача бўлади. Ҳозир давлат органлари бўлган планлаштириш ва учёт органлари, хўжаликка ва маданиятни ривожлантиришга раҳбарлик қилувчи органлар сиёсий характерини йўқотади ва ижтимоий ўз-ўзини бошқариш органларига айланади. Коммунистик жамият меҳнат аҳлларининг юксак даражада уюшган дўстона оиласи бўлади. Ҳамма эътироф этган ягона коммунистик турмуш қоидалари вужудга келади, бу қоидаларга риоя қилиш барча кишиларнинг ички эҳтиёжи ва одатига айланади».

Давлатнинг барҳам топиши жуда узоққа чўзиладиган процесс бўлиб, у бутун бир тарихий даврни — социализмдан коммунизмга ўтиш даврини ўз ичига олади. Муайян бир давр ичида давлат раҳбарлиги ва ижтимоий ўз-ўзини бошқариш хусусиятлари бир-бирига қўшилиб кетади. Бу процесс жараёнида давлатнинг ички функциялари кучаяди, ўзгаради ва аста-секин ўзининг сиёсий характерини йўқотади.

СССРда ривожланган коммунистик жамият қурилгандан кейингина, социализм халқаро майдонда ғалаба қилган ва мустаҳкамланган тақдирдагина давлатнинг кераги бўлмай қолади, у барҳам топади. Социалистик давлат ҳақидаги В. И. Ленин таълимотининг барҳаётлиги, давлатнинг коммунистик қурилишнинг асосий воситаси ҳамда Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамкорликка бирлашган давлатларнинг мустақиллигини таъмин этувчи бош омил эканлиги, бутун дунёда муттасил давом этадиган тинчликнинг барқарорлигини таъминловчи ҳал қилувчи куч эканлиги ҳозирги замон тарихий тараққиёти тажрибасидан яққол кўриниб турибди.

О. ЭШОНОВ,
профессор.

«Ленин мандати учун» деб номланувчи бу суратни украин рассоми М. И. Кривенко ишлаган. (ТАСС).

МОСКВАнинг ҳашаматли архитектура ёдгорликларидан бири ҳисобланган мана бу муҳташам бинога Совет Иттифоқи Большой театри жойлашган.

Е. А. БОВА фотоси.

УСТОЗ ВА МУРАББИЙ

Ҳар оқшом Москва метросининг «Свердлов майдони» станциясида тушишингиз билан сиздан «ортиқча билетингиз йўқми?» деб сўрашади.

Москваликлар бу саволга жуда ўрганиб қолганлар. Пойтахт меҳмонлари ҳам бу саволнинг маъносига тезда тушуниб етадилар. СССР Давлат Ленин орденли академик Большой театр шу ерда — Свердлов майдонида жойлашган.

Москваликлар ўз театрларини севадилар, бу ерда рус, Ғарбий Европа ва совет композиторларининг опера ва балетларини қайта-қайта эшитадилар, кўрадилар. Мамлакатимиз пойтахтига қардош республикалардан, чет элдан келган меҳмонлар ҳам шуҳрати жаҳонга таралган ҳашаматли бинога қадам ранжида этиб, севган мусиқий асарларини яна бир бор эшитишни орзу қиладилар.

Шунинг учун ҳам беш яруслик, партерлик ва амфитеатрлик, икки минг ўринлик бу театр ҳар оқшом барча саҳна санъати мухлисларини ўз қўйнига ололмайди. Шу сабабдан ҳам театр биноси олдида «ортиқча билет» тарафдорлари ўнлаб, юзлаб учрайди.

Санъат мухлислари бу ерга аввало Большой театрнинг машҳур оркестри, хушовоз хонандалари ижро этган куй, ария, қўшиқларни эшитишга, классик балетларни завқланиб томоша қилишга келадилар, албатта. Глинка, Мусоргский, Даргомижский, Римский-Корсаков, Бородин, Чайковский, Глазунов, Адан, шунингдек Моцарт, Бетховен, Россини, Верди, Пуччини, Обер, Гуно, Массне, Делиб каби композиторларнинг опера ва балетлари ана шу театрда қўйилди.

Совет композиторлари яратган «Тинч оқар Дон» (И. Дзержинский), «Потёмкин» броненосиц» (О. Чишко), «Она» (Т. Хренников), «Уруш ва тинчлик» (С. Прокофьев), «Декабристлар» (Ю. Шапорин), «Чин инсон қиссаси» (С. Прокофьев) каби опералар Большой театр саҳнасида неча йиллар давомида қўйилиб келинмоқда. Совет композиторлари С. Прокофьев, Б. Асафьев, Кара Караев, А. Хачатурян, Р. Шчедринларининг балетлари ҳам театрнинг талантли раққосалари томонидан зўр маҳорат билан ижро этилмоқда.

Театр саҳнасида таълим олган, профессионал маҳоратлари камолотга етган балет санъати заҳматкашлари ҳам, истеъдодли ижодкор ёшлар ҳам тез-тез чет элга сафар қилиб турищади. Ленин орденли Большой театрнинг талантли коллективи Англия, Франция, ФРГ, Бельгия, АҚШ, Канада, Япония, Миср, Милан томошабинларини ҳам ўз санъатлари билан ҳайратга солганликлари ёдимизда.

Кўп миллатли опера ва балет санъатимизнинг янада ривож топишида Большой театрнинг хизмати буюкдир. Бу улкан саҳнада шуҳрат қозонган устоз санъаткорлардан ўзбек созандалари, хонандалари, раққосалари, композиторлари ҳам реалистик образлар яратиш йўлларини излашни, ёқимли куйларга, лирика-драматик оҳангларга бой музика асарларини яратишни амалда ўрганиб келмоқдалар.

Бугун эса санъатимиз ифтихори бўлган бу театрни Тошкент санъаткорлари, томошабинлари зўр қизиқиш билан кутиб олмоқдалар.

Шаҳримизга марҳамат, Ленин орденли академик театр!

Ҳамидулла АКБАРОВ,
санъатшунослик фанлари кандидати.

Моҳира АКБАРОВА,
филология фанлари кандидати.

САЛОМ, АКАДЕМИК ТЕАТР!

Композитор П. Чайковскийнинг «Пиковая дама» операси ва «Оққуш кўли» балети Большой театр репертуарлари орасидан фахрли ўрин олган. Театр коллективи бу спектаклларни катта муваффақиятлар билан кўп йиллардан буён томошабинларга кўрсатиб келмоқда. Театр ўзининг Тошкент гастролларига ҳам бу спектаклларни олиб келди. Суратда: «Пиковая дама» операсидан бир кўриниш.

БУГУН ТОШКЕНТДА СССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК БОЛЬШОЙ ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНАДИ

ХУШ КЕЛИБСИЗ, МОСКВАЛИК САНЪАТКОРЛАР

Бугун Тошкентда—катта санъат байрами. Қуёшли ўлкамиз пойтахти ўз қучоғига дунёга донги кетган маданиятимиз ўчоғи, санъатимиз кўрки бўлмиш Ленин орденли Совет Иттифоқи академик Большой театри ижодий коллективини меҳру севинч билан кутиб олди.

Москва Большой театри энг кекса, энг узоқ тарихга эга опера ва балет театридир. Бу ижодий коллектив Иттифоқимиздагина эмас, балки бутун жаҳонда маълум ва машҳур.

Санъатимизнинг сўнмас юлдузлари — Лемешев, Нелепп, Уланова, Плисецкая, Петров, Лепешинская, Тимченко, Вишневская, Архипова, Анджапаридзе каби машҳур хонанда ва раққосалар худди ана шу улкан санъат дорилфунунида таҳсил кўриб, вояга етган, номлари танилиб кетган. Худди шу театр саҳнасида Н. Римский-Корсаков, М. Мусоргский, Д. Россини, А. Адан, А. Бородин, Ф. Шопен каби улкан композиторлар яратган ўлмас асарлар умрбоқийликка йўлланма олган.

Москва Большой театри ўз тарихида биринчи марта тўлиқ ва мукаммал ижодий состав билан сафарга чиқиб, Тошкентга гастролга келди. Беш юздан ортиқ опера ва балет артистлари тушган поезд кеча Тошкентга етиб келди. Театр реквизити 28 вагонга жо бўлди. СССР халқ артистлари Галина Вишневская, Ирина Архипова, Иван Петров, Зураб Анджапаридзе, Александр Огнивцев, РСФСР халқ артистлари Тамара Милашкина, Галина Олейниченко, Александр Ведерников, Артур Эйзен, Михаил Киселев, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар Евгений Кипкало, Георгий Андрюшченко, Виктор Атлантов ва бошқа саҳна усталари пойтахтимизга келишди.

Большой театр деганда улкан балет мактаби ҳам кўз ўнгингизда гавдаланади. Бу даргоҳда ўнлаб, юзлаб моҳир рақс юлдузлари етишиб чиққан. Улар совет балет санъатини жаҳонга кўз-кўз қилиб, шуҳрат қозонишган. Тошкентга келган москвалик санъаткорлар орасида шулардан СССР халқ артисткаси, Ленин мукофоти лауреати Майя Плисецкая, РСФСР халқ артисти Николай Фадеечевлар бор.

Гастроль қатнашчилари сафида истеъдодли ёшлар ҳам келишган. Жумладан, Варнада бўлиб ўтган халқаро балет конкурси лауреатлари Наталья Бессмертнова, Михаил Лавровский, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлардан Майя Самохвалова билан Елена Рябинкиналар тошкентлик театр санъати мухлисларига ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

Большой театр машҳур скрипкачилар ансамблига эга. Тошкентга РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Юлий Реентович раҳбарлигидаги ана шу жаҳонга машҳур, 18 музикачидан ташкил топган ансамбль ҳам ташриф буюрган.

Большой театр коллективи сафида Тошкентга театр директори, СССР халқ артисти М. И. Чулаки, бош режиссёр И. М. Туманов, бош рассом, РСФСР халқ рассоми В. Ф. Риндин, дирижёрлар — РСФСР халқ артистлари Э. Хайкин, Г. Рождественский, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар М. Эрмлер, А. Копилев, Қозоғистон ССР халқ артисти Ф. Мансуров балетмейстер Ю. Н. Григорович, хормейстер, РСФСР халқ артисти А. В. Рабиновлар ҳам келишди.

Бугун Тошкентдаги Алишер Навоий номли ўзбек давлат опера ва балет Катта театримиз саҳнасида москвалик санъаткорлар М. Мусоргскийнинг 4 кўринишли музикали драмаси «Хованшчина» билан ўз гастроль-томошаларини бошлайдилар. Улар йигирма кун мобайнида Д. Россинининг «Севилья сартароши», П. Чайковскийнинг «Пиковая дама», Н. Римский — Корсаковнинг «Кўринмас шаҳар Китеж ва қиз Феврония ҳақида афсона», А. Бородининг «Князь Игорь» операларини, А. Аданнинг «Жизель» балетини, Ф. Шопен, П. Чайковский ва А. Бородининг бир саҳнали балетларини намойиш этадилар.

Катта санъат байрамига — Москва Большой театри спектаклларига марҳамат қилинг, азиз театр мухлислари!

А. ЮСУПОВ.

СССР халқ артисти Иван Иванович Петров жаҳонга машҳур коллективнинг атоқли ижодкорларидан бири. У Большой театр саҳнасида бир қанча операларнинг бош ролларини зўр маҳорат билан ижро этиб келмоқда. Суратда: И. Петров иштирок этган «Хованшчина» операсидан бир кўриниш.

Б. Борисов фотолари.

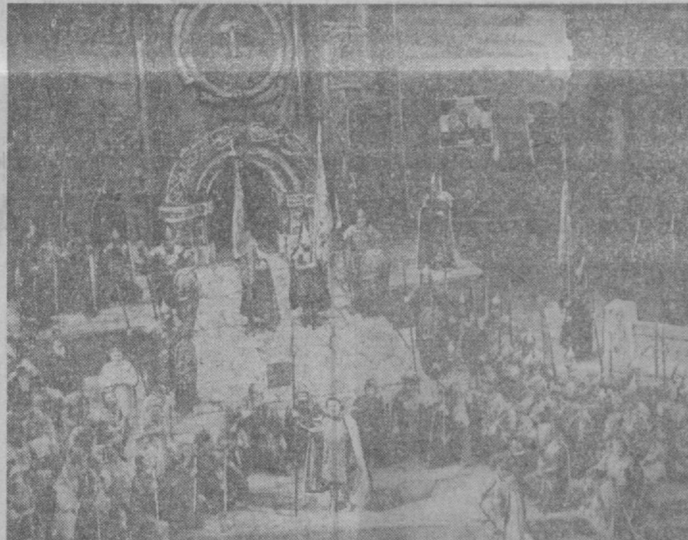

Большой театрнинг катта ижодий маҳоратидан далолат берувчи спектакли А. Бородининг «Князь Игорь» операсидир. Бу операда театрнинг атоқли санъаткорлари иштирок этиб келмоқдалар. Гастроль вақтида тошкентлик томошабинлар «Князь Игорь» операсини кўришга муяссар бўладилар. Суратда: ана шу операдан бир кўриниш.

КЎЧМА КИНОЛЕКТОРИЙ

Ҳунар-техника таълими республика маданият уйи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик юзасидан қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Яқинда маданият уйида буюк доҳий ва мутафаккир В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи кинолекциялар цикли ташкил этилди. Кинолекциялар маълум план асосида, хронологик тарзда олиб борилиб, Тошкент шаҳар ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари учун мўлжалланган.

Кинолекциялар циклига қуйидаги темалар киритилган. «Ульяновлар оиласи», «Доҳийнинг ёшлик йиллари», «В. И. Ленин — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси», «В. И. Ленин 1917 йилда», «В. И. Ленин гражданлар уруши йилларида» ва бошқалар.

Лекциялар ўқиш учун Ўзбекистон Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг олимлари ва тажрибали педагоглар таклиф этилган. Лекциялар даврида «Ульяновлар оиласи», «Ленин Польшада», «Коммунист», «В. И. Ленин яшаган ва ишлаган жойлар бўйлаб», «Ленин Октябрда» ва шу сингари бошқа фильмлар намойиш қилиб борилади. Кўчма кинолекторий ҳозиргача Тошкентнинг 62,-9,-4-, 22- ва бошқа қатор ҳунар-техника билим юртларида бўлди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Дўмбробод массиви сўнгги йилларда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда замонавий турар-жой бинолари, мактаб, болалар муассасалари ва бошқа турли объектлар қуриб фойдаланишга топширилмоқда.

Массивнинг Наққошлик кўчасида яна бир улкан ва гўзал бино қад кўтаряпти. 70 хонадонга мўлжалланган бу уйни «Главташкентстрой»нинг 9-қурилиш трестига қарашли 50-бошқарма азаматлари бунёд этмоқдалар.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб юборган бошқарма аҳли қувонарли натижаларни қўлга киритяпти. Ўн ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилди. Бошқарманинг ўртоқ Б. Матмусаев бошчилик қилаётган илғор бригада аъзолари барчага намуна бўлмоқда.

Бино қурилишида суръат жадал. Ҳозир сўнгги қаватда иш олиб борилмоқда. Барча бир тан, бир жон бўлиб меҳнат қилмоқда. Бригаданинг С. Қамбаров, О. Жўраев, И. Олдоров ва М. Холмуҳамедов ўртоқлар сингари ғишт терувчилари, дурадгорлари планни 130—140 процентга етказиб адо этяптилар.

О. ИБРОҲИМОВА,
ТошДУ студенти.

ЯНГИЧА ИШ, ЯНГИЧА ТАЛАБ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти коллективи бир неча йилдирки, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлаб, ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда.

1966 йилга нисбатан 1968 йилда корхонада маҳсулот реализацияси 36,5 процент, ҳар бир кишига ҳисоблаганда иш унумдорлиги 22,5 процент кўтарилди. Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти таннархи 9 ойда 2,5 процентга арзонлашди. Ўтган давр мобайнида олинган фойда миқдори 58,2 процент ошди.

Нашриёт аҳли шу йилнинг ўтган ўн ойи давомида ҳам кўз кўрса қувонарли ютуқларни қўлга киритди. Айни пайтда маҳсулот ишлаб чиқариш сезиларли даражада кўпайди.

Хўжаликни юритишнинг янгича системаси жорий қилиниши билан моддий рағбатлантириш фонди кенгайтирилди. Коллективнинг барча аъзолари янгича ишлашнинг самараларини ўз кўзлари билан кўриб, сезиб турибдилар. Квартал, йил охирларида кўплаб мукофотлар олмоқдалар. Социал-маданий ва уй-жой қурилиши учун белгиланган фонд ҳисобидан қатор уй-жойлар, болалар муассасалари, дам олиш уйлари қурилмоқда. Малакали кадрлар тайёрланмоқда.

Янги шароитда ишлашга ўтилгандан бери корхона ишлаб чиқариши ҳам анча юксалди. Қўшимча кўплаб замонавий машиналар сотиб олинди, илғор технология жорий этилди. Пировардида меҳнат шароити яхшиланиб, маҳсулот сифати анча ошди. Шу йилнинг ўтган ўн ойи давомида цинкография ишчилари иш шароити намунали йўлга қўйилган янги бинога кўчиб ўтдилар. Ўнта бўёқли офсет машинаси сотиб олинди. Уларда ҳозир «Муштум» ва «Крокодил» журналлари босиляпти.

Ҳозирги пайтда корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари тежамкорликка алоҳида эътибор билан қарамоқдалар. Биргина газета-ротация цехи коллективи шу йилнинг 9 ойи давомида 60 тонна қоғозни тежаб қолди. Цех партия ташкилотлари ва барча коммунистлар меҳнатни илмий ташкил этишда ҳам ажойиб ташаббус намуналарини кўрсатмоқдалар. Ўтган ўн ой давомида меҳнатни илмий асосда ташкил этишга қаратилган 393 та таклиф олинди. Улар асосида НОТнинг 14 та плани ишлаб чиқилди.

Коммунистлардан тушган таклифлар ғоятда муҳим соҳаларга эътибор беришни талаб этар эди. Ҳозирча шу таклифларнинг 193 таси ишлаб чиқаришга жорий этилиб, ундан йилига 137 минг сўмлик шартли фойда кўрилади.

Корхонада маҳсулот сифатини яхшилашга алоҳида эътибор билан қаралянти. Фото-телеграф цехи «Правда» газетасини сифатли босиш бўйича Иттифоқ корхоналари ичида иккинчи ўринни эгаллади. Китоб-журналлар босиш сифатини яхшилаш бўйича Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари корхоналари ўртасида ўтказилган конкурсда китоблар бўйича иккинчи ўрин, журналлар бўйича учинчи ўрин эгалланди.

Эришилган муваффақиятларнинг барчаси цех партия ташкилотларининг катта ташкилотчилик иши туфайли, коммунистларнинг ғайрати ва шижоати билан қўлга киритилди. Ҳозир нашриёт партия ташкилоти ҳисобида 200 дан ортиқ коммунист бор. Уларнинг кўпчилиги бевосита ишлаб чиқариш билан банд. Цинкография, газета-ротация ҳарф териш, босма, экспериментал цехлари бошланғич партия ташкилотлари коммунистлар диққат-эътиборини бажарилмаган вазифаларга жалб этаяптилар. Бу участкаларда план топшириқлари барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этилмоқда.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ—САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Бирлашган нашриёт партия ташкилоти ёшларни тарбиялашга ҳам алоҳида эътибор билан қараяпти. 9-ҳунар билим юрти нашриёт учун узлуксиз кадрлар тайёрлаб бераяпти. Индивидуал усулда ҳам цехларда 15 мутахассис тайёрланмоқда. Москва ва Киев шаҳарларида эса чуқур босма цехи учун 25 кадр ўқитилаяпти. Ўқишнинг бошқа формаларига 668 киши жалб этилган. Турли сиёсий тўгаракларга ҳам кўплаб ишчилар аъзодирлар.

—Эришилган ютуқлар билан биз ҳақли равишда фахрланамиз, — деди Бирлашган нашриёт коммунистларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган нашриёт партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. Исҳоқов.** — Лекин йўл қўйилган камчиликлардан кўз юма олмаймиз.

Нашриётда ҳали ҳам ускуналардан унумли фойдаланилмаяпти. Биргина 3-кварталда машиналар 2 минг соатдан ортиқроқ бекор туриб қолган. Машиналарнинг бекор туришига асосан ремонт муддатининг чўзилиб кетаётганлиги сабаб бўлмоқда. Кўпгина ишчилар ишлаб чиқариш топшириғини бажаролмаяптилар. Офсет, босма, ҳарф териш цехларида бундай кўнгилсиз ҳоллар тез-тез учраб турибди. Қурилиш, транспорт ишларида ҳам бир қатор камчиликлар борки, уларни тезроқ бартараф этиш барча коммунистларнинг бурчидир.

Эндиликда барчанинг диққат-эътиборини В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга қаратмоғимиз лозим.

Доклад бўйича бошланган музокараларда биринчи бўлиб сўз газета-ротация цехи бошлиғининг ўринбосари, цех партия ташкилотининг секретари **А. Муҳамедов**га берилади.

— Цехимиз бошланғич партия ташкилоти ҳисобида 21 коммунист бор, — дейди нотиқ. —Ишлаб чиқариш, тарбиявий темаларга оид бир қатор масалалар коммунистлар йиғилишларида муҳокама қилинмоқда. Ишлаб чиқаришда коммунистларимиз, айниқса, активлик кўрсатмоқдалар. Улар газеталарнинг сифатли босилишини таъминлаш билан бирга хом ашёни иқтисод қилишга ҳам катта эътибор бермоқдалар. Тежамкорлик учун бошланган курашда 18 бригада иштирок этмоқда.

Цинкография цехи фотографи **Г. Светунков** ҳам ўз цехида амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапириб берди. Цех аҳли В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, шу кеча-кундузда йиллик планни бажариш арафасида турибди. Коммунистлар техника тараққиётига алоҳида эътибор беряптилар. Пировардида клишелар сифати яхшиланиб, унумдорлик ошмоқда.

Йиғилишда сўзга чиққан нашриёт комсомол комитетининг секретари **Н. Ғиёсов** ёшлар ғайрат-шижоати ҳақида тўлқинланиб гапирди. Бирлашган нашриёт директори ўртоқ **Н. Шоғуломов** эса беш йиллик план топшириқларини бажаришда коммунистлар олдида турган вазифалар ҳақида тўхталди.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши ўртоқ Т. Исҳоқовни яна Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бирлашган нашриёти партия комитетининг секретари қилиб сайлади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ТЎСҚИНЛИК ҚИЛМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 2 декабрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг расмий органи — Озодлик агентлиги эълон қилган шарҳларда бундай дейилади: «Америка томони Жанубий Вьетнам масаласини сиёсий жиҳатдан ҳал этишни астойдил истайдиган бўлса, 14 миллионли Жанубий Вьетнам халқининг чин вакили — Миллий озодлик фронти билан бевосита музокаралар олиб бориши керак. Миллий озодлик фронти Жанубий Вьетнамга доир ҳамма масалаларни ҳал этмоқ учун реал ва тўла ҳуқуққа эгадир».

Шарҳларда айтиладики, Жанубий Вьетнам аҳолиси Миллий озодлик фронти байроғи остида Америка агрессиясига зарба бериш ва мамлакатни қутқариб қолиш учун мустаҳкам блокка жипслашди. «Озод қилинган талайгина кенг районларда революцион бошқарма органларининг ҳаммасида ўтказилган эркин сайлов Миллий озодлик фронти халқ томонидан сайланган, халқ қўллаб-қувватлаётган ва ҳимоя қилаётган ҳукумат ролини ижро этаётганлигини тасдиқлади».

Вьетнам информация агентлиги тарқатган шарҳнинг охирида бундай дейилади: «Америка маъмурлари Тхиеу-Ки-Хионг тўдасига таяниб ва Миллий озодлик фронтининг роли ҳамда тутган ўрнини тан олишдан бош тортиб, қалбаки йўл тутганлигини жаҳон жамоатчилиги олдида фош қилиб қўйди. Бу эса Америка маъмурларининг Парижда тўрт томонлама кенгаш ўтказилишига қасддан халақит бераётганликларини кўрсатади, холос».

ЮГОСЛАВИЯ КОММУНИСТЛАР СОЮЗИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БЕЛГРАД. 2 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлиги хабар беради: бугун Белградда М. Тодорович раислигида Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми ўз ишини бошлади.

Пленум ўзи бошқариш жамоат иқтисодий муносабатларини янада ривожлантириш юзасидан Югославия Коммунистлар союзининг вазифаларини, Югославия Коммунистлар союзи уставининг лойиҳасини, Югославия Коммунистлар союзи IX съездини қачон, қаерда ўтказиш ва кун тартибини ҳамда бошқа масалаларни қараб чиқади.

Пленумда Э. Кардель доклад қилди.

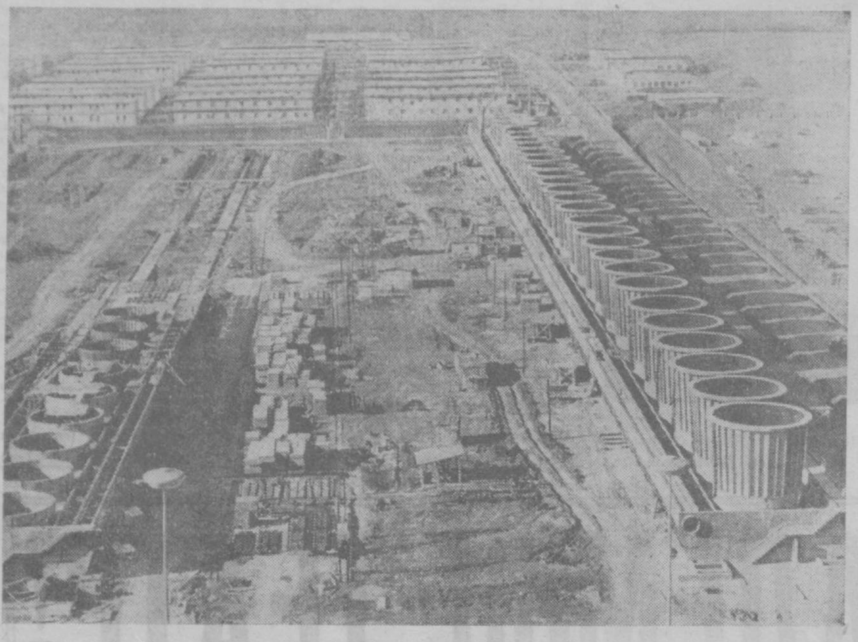

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Дьёндьёш шаҳрида Юрий Гагарин номи билан юритилувчи мамлакатда энг йирик иссиқлик электр станцияси қурилмоқда. Унинг лойиҳадаги қуввати 800 минг киловаттга тенг.

МТИ—ТАСС.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

Г Ф Р

БОНН. Бадвильдунгендаги сунъий тола заводининг 1200 ишчиси 12 кун иш ташлади. Иш ташлаш муваффақият билан тугади: ишчилар иш ҳақининг оширилишига эришдилар.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Мане шаҳридаги «Рено» автомобиль заводи ишчиларидан 6 минг киши икки соат давомида ишни тўхтатиб турди. Иш ташлаганлар колоннаси иш ҳақини сақлаб қолган ҳолда иш ҳафтасини камайтириш тўғрисидаги, 65 ёшдан эмас, балки 60 ёшдан пенсияга чиқиш тўғрисидаги талаблари ёзилган шиорларни кўтариб маъмурият биноси олдидан ўтдилар.

Кейинги ҳафталарда шу заводда қарийб 30 марта мана шундай қисқа муддатли забастовкалар бўлиб ўтди. Натижада ишчилар ўзларининг бир қанча талаблари амалга оширилишига эришдилар.

Франция умуммеҳнат конфедерациясига кирувчи кончилар миллий федерацияси Франциянинг барча шахтёрларига мурожаат қилиб, Астурияда иш ташлаган 15 минг испан кончилари билан бирдам бўлиб, уларга моддий ёрдам беришга чақирди. Умуммеҳнат конфедерациясининг кончилар миллий федерацияси, испан шахтёрлари меҳнатнинг хавфсиз бўлишини таъминлайдиган чоралар кўрилиши учун курашмоқдалар, ўтган ҳафта шахтада бўлган ўпирилиш натижасида кончилардан 3 киши ҳалок бўлди, деб таъкидлайди.

ИТАЛИЯ

РИМ. Италия меҳнаткашлари ўз ҳуқуқлари ва моддий аҳволининг яхшиланиши учун олиб борган курашида яна бир муваффақиятга эришдилар. Кучли забастовка кураши натижасида зоналар ўртасида иш ҳақида бўлган камситишнинг давлат ва хусусий кишилар қарамоғидаги корхоналарда бекор қилинишини кўзда тутган битим имзоланди. Жанубнинг қолоқ районларида ҳозиргача ишчилар ва хизматчилар мамлакат шимоли ва марказининг ривожланган районларидаги ўз шерикларига қараганда айни бир меҳнат учун кам ҳақ олар эдилар. Бу битимнинг тузилиши катта муваффақият, лекин шунинг ўзи кураш тамом бўлганлигини билдирмайди, деб ёзади «Унита» газетаси. Битим хусусий корхоналарга тегишли эмас. Ҳолбуки Италияда корхоналарнинг жуда кўпчилиги хусусий кишилар қўлидадир. Бундан кейин ҳам қаттиқ кураш олиб бориш керак бўлади.

АВСТРИЯ

ВЕНА. «Юнилевер» концерни корхоналаридан бирида бир қанча ишчиларнинг ишдан бўшатилганлигига норозилик юзасидан иш ташлаш эълон қилинган эди. Иш ташлаганлар ғалаба қозондилар.

«Фолькштимме» газетасининг хабар беришича, корхона эгалари иш ташлашнинг кенгайиб кетишидан ташвишланиб, иш ташлаганларнинг талабларини бажаришга ва ишдан бўшатилганларни яна ишга олишга мажбур бўлдилар.

(ТАСС).

ЯРРИНГ ЎЗ ВАЗИФАСИНИ ЯНА АДО ЭТИШГА КИРИШДИ

ҚОҲИРА, 1 декабрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг Яқин Шарқдаги махсус вакили Гуннар Ярринг 4 декабрда Қоҳирага келади. Бу ерда у Бирлашган Араб Республикасининг Ташқи Ишлар министри Маҳмуд Риёд билан учрашади.

Ярринг Бирлашган Араб Республикасидан сўнг Иорданияга учиб бориб, Иорданиянинг расмий кишилари билан музокаралар ўтказади.

Шуни айтиш керакки, Ярринг Нью-Йоркда бўлиб, араб мамлакатлари ва Исроилнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIII сессияси ишида қатнашган вакиллари билан олиб борган музокаралардан кейин Бирлашган Араб Республикасига ва Иорданияга бу сафар биринчи келишидир. Ўша музокаралар вақтида Ярринг Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини амалга ошириш асосида Яқин Шарқ можаросини тинч йўл билан бартараф қилишга интилган эди.

Маълумки, хавфсизлик Кенгашининг Исроил қўшинларини оккупация қилинган араб территорияларидан олиб чиқиб кетишни кўзда тутган резолюциясини бажаришни Исроил истамай қайсарлик қилаётганлиги сабабли Яқин Шарқдаги можарони сиёсий жиҳатдан бартараф қилиш қийинчиликларига дуч келмоқда.

КАЛЛАГЭННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 2 декабрь. (ТАСС). Англия Ички Ишлар министри Жеймс Каллагэн мамлакатнинг иқтисодий аҳволи мушкуллашганлиги сабабли инглизлар оғир йилларни бошдан кечирадилар, деб уларни огоҳлантирди. Каллагэн Ратенгленда (Ланкашир) сўзлаган нутқида молия министри Женкинснинг мамлакат экономикасини йўлга қўйиш учун атиги икки йил керак бўлади, деган сўзларини рад этиб, «Англия экономикасини тартибга солиш учун қанча вақт талаб этилажагини ҳеч ким айтаолмайди» деди.

КОЛХОЗ ҲАВАСКОРЛАРИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Куйбишев номли колхознинг ҳаваскорлик коллективи ўсиб вояга етаётган ёш ижодий коллективларнинг биридир. Бу бадиий ҳаваскорлик тўгарагига ўқитувчи Тўлқинбой Маҳмудов раҳбарлик қиляпти. Суратларда: (юқорида) доирачи Пардабой Абдураимов ва (пастда) бадиий тўгарак ансамбли.

И. Зайнуддинов фотолари.

САЛОМАТЛИККА ЗАРАР

АТЕИСТИК ТЕМАДА

●

Киши ўз ҳаётида маълум бир тартибга одатланган: маълум вақтда овқатланади, ишлайди, дам олади ва ухлайди. Мана шулардан биронтаси бузилса, касаллик юз беради.

Организмдаги бутун аъзолар доимо бир-бири билан ўзаро ҳамкорликда ишлайди. Шунга кўра нотўғри овқатланиш бутун организмга ёмон ва зарарли таъсир қилади.

Маълумки, овқат ҳазм йўллари киши ҳаётида жуда муҳим ўрин тутади. Организм энергияни овқатлар таркибидан олади. Агар киши маълум вақтда овқат истеъмол қилишга одатланган бўлса, овқат ейиш вақти келганда шартли рефлекс йўли билан ҳазм ширалар ажрала бошлайди. Шунинг учун ҳам худди шу вақтда кишининг қорни очганлиги сезилиб, овқат ейишга талабгор бўлади. Агар ўз вақтида овқат ейилмаса, ажралган шира овқат ҳазм қилиш йўлларининг таъсирланишига, кейинчалик уларнинг касалланишига олиб келади. Овқатни ўз вақтида истеъмол қилинмаганлигидан шартли рефлекс йўли билан шира ажралиши тўхтайди, иштаҳа йўқолади.

Рўза тутган одам ўз ақидасига «содиқ» бўлиб, организм талабини қўпол равишда бузади. Овқат еб, рўза «очилишидан» қўрқиб келган иштаҳадан мажбурий суратда бош тортади. Бундай вақтда организмда жуда чуқур ва оғир бузилиш вужудга келади. Натижада организм нормал ишлаш ва ўсиш қобилиятини йўқотади. Ҳужайраларнинг иши бузилиб, касалланади ва емирилади.

Худди мана шу вақтдан бошлаб организмда касалланишга шароит туғилади. Овқат ҳазм қилишга хизмат қиладиган шира безларида овқат ўз вақтида келмаганлигидан тормозланиш вужудга келиб, иш қобилиятлари камаяди ёки йўқола бошлайди.

Шундай қилиб, рўза тутувчиларда икки хил зарарли ҳодисани кўрамиз. Буларнинг бири — кундузи кишининг одатланиб қолган маълум вақтида иштаҳаси келиб, қорни очади. Бироқ, рўза бўлган киши истеъмол қилиши керак бўлган овқатни емай, оч қолади. Иккинчидан, у иштаҳа йўқолган, шира ажратувчи без сусайган ёки ишламай турганда, оғиз очиш вақтида, ҳаддан ташқари тўйиб овқатланади.

Одатда, меъда бир-бир ярим литр ҳажмда бўлиб, овқатларнинг ҳазм бўлиш муддати 3—4—5 соатгача давом этади. Бу, кўпинча овқатнинг миқдори ва сифатига боғлиқдир. Рўза тутганлар кун бўйи овқатланмасдан кечга томон турли овқатларни кетма-кет еябошлайдилар. Натижада меъда кенгайиб кетади ва ишдан чиқади. Озроқ овқатни ҳам ҳазм қилишга шира етишмайди. Овқат узоқ вақт ҳазм бўлмасдан, меъдада тўхтаб қолади. Гастрит бошланади. Шира ишлаб чиқарадиган ошқозон безлари ишдан чиқади. Меъда шиллиқ қаватлари қизариб ва қавариб, ситилиб, ҳатто яраланади.

30 кун тўхтовсиз рўза тутишда организм нормал ҳаёти учун керак бўлган овқат моддаларини ўз вақтида ва керакли миқдорда ололмайди. Нерв системалар қувватсизланади, дармонсизланиб, иш қобилияти йўқолади. Бош айланиб, кўз тинади, ланжлик, уйқучанлик, ҳомушлик, карахтлик, камқонлик, бош оғириғи, қулоқ шанғиллаш каби ҳоллар юз беради. Рўза тутувчиларда айрим витаминларнинг етишмаслиги натижасида кўп вақт кўз хираланиш, кечалар кўрмаслик (шабкўр), тиллари чақаланиб, лаб бичилиб, терига доғ тушиши, ич кетиш, тиш милкларининг илвиллаб доимо қонаб туриш каби ҳолларни учратиш мумкин. Қувватсизланган организмда, айниқса юқумли касалликларга қарши кураш қуввати йўқолади. Агар киши касалманд бўлса, касаллик яна кучаяди.

Кечалари уйқудан қолиш, уйқисираб овқатланиш, куни бўйи оч юриш, сув ичмаслик каби ҳоллар юрак қон томир йўлларини ишдан чиқариб, ёмон касалликларни вужудга келтиради.

С. КАРИМОВА,
врач.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

ФУТБОЛ

«Пахтакор» футболчилари биринчи декабрь куни Термез шаҳрида маҳаллий «Автомобилист» командаси билан учрашдилар. Ёш футболчилар кучли рақибларига қарши зўр кўтаринкилик билан ўйнаб, 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Минскнинг «Динамо» командаси Ҳиндистон бўйлаб муваффақиятли сафар қилмоқда. Белорус футболчилари дўст мамлакатда тўрт марта ўйнаб, тўрттала учрашувни ҳам ғалаба билан якунладилар. Сўнгги ўйинда улар Мадорас штати терма командаси устидан 2:0 ҳисобида муваффақият қозондилар.

ХОККЕЙ

Москвадаги халқаро турнирда Канада ва Финляндия терма командалари ўзаро учрашишди. Ўйин 2:2 ҳисобида тугади. Шундай қилиб, турнирда 1 ва 2-совет терма командаси иккитадан очко олиб пешқадам бўлиб олишди.

САМБО

Тошкентлик спорт мастери Хушвақт Рўзиқулов Совет Иттифоқи чемпиони деган юксак номни олишга муваффақ бўлди. Чемпионлик олтин медалини у Липецк шаҳрида ўтказилган СССР шахсий биринчилиги мусобақаларида қўлга киритди. Ўзбекистон самбочилари тарихида биринчи марта шундай юксак натижага эришган «Динамо» жамиятининг вакили Рўзиқулов тренер А. Пруд қўли остида тарбияланмоқда.

ШАХМАТ

19 ёшли тбилисилик студент Нана Александрия иккинчи марта СССР чемпиони бўлди. У мамлакат чемпиони олтин медалини олиш учун Алла Чайковская билан бўлган матчни 3,5:0,5 ҳисобида ютиб чиқди.

Берлинда таниқли немис шахматчиси Э. Ласкер хотираси учун ўтказилаётган мусобақада совет гроссмейстери Д. Бронштейн 8 очко тўплаб пешқадам бўлиб олди. Иккинчи ўринда Германия Демократик Республикаси вакили В. Ульман бормоқда (7,5 очко).

Ш А Ш К А

Рус шашкаси бўйича Бокуда ўтказилган мамлакат биринчилиги мусобқалари тугади. Москвалик Абациев Совет Иттифоқи чемпиони бўлди. Чемпионатда қатнашган тошкентлик Шариф Ёқубов турнирда юқори ўринларга даъвогарлик қилолмаган бўлсада, бир неча чиройли ўйинлар кўрсатди. Жумладан у Абациев билан бўлган учрашувни кўтаринкилик билан бошлади. Аммо томонлар кўп доналарни алмаштиришгач, ўйин дуранг бўлиб тугади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55—Кўрсатишлар программаси, 18.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10—Глобус (телепрограмма), 18.45—Миллионлар ленинча университети, 19.00 — Рақсни ўрганинг, 19.45—Телеянгиликлар.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Ўқувчи календари, 18.30—Сенинг сахий қалбинг (ҳужжатли фильм), 19.35 — Қуёш, шамолга пешвоз...

Ўзбек тилида: 20.10 — Беш йиллик илғорлари, 20.30—Концерт, 21.10 — Муз устида (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

Т Е А Т Р

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — ЛЕНИН ОРДЕНЛИ СССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТР ГАСТРОЛЛАРИ — 4/XII да Хованшчина, 5/XII да кундуз Хованшчина, кечқурун Севилья сартароши (билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/XII да Мудҳиш айбнома, 5/XII да Аяжонларим (эрталаб соат 11 ва кундуз 3 да). Парвона (кеч 8 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да Гули сиёҳ, 5/XII да кундуз ва кечқурун Фарғона тонг отгунча.

К И Н О

Олтин бузоқча (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Иван Макарович — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Ҳаводаги саргузаштлар (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сафдан ташқари хизматга лойиқ — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кривой-Рог байроғи — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз, 1, 5 ва кеч 9 да).

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ СССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

4 дан 22 декабргача Тошкентдаги гастроллари

4, 5 (кундуз) 10 декабрда — М. Мусоргский — ХОВАНШЧИНА — 4 кўринишли музикали драма

5, 8 (кечқурун) 22 декабрь (кундуз) — Д. Россини — СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ — 2 кўринишли опера.

6, 11 (кечқурун) 15 декабрь (кундуз) — П. Чайковский — ПИКОВАЯ ДАМА — 3 кўринишли опера.

7, 8 (кундуз) 19 декабрда — Н. Римский-Корсаков — КИТЕЖ ШАҲРИ ҲАҚИДА ДОСТОН — 3 кўринишли опера

12, 15, 17 декабрда — А. Адан — Ж И З Е Л Ь — 2 кўринишли балет

13, 18, 20, 22 декабрда — А. Бородин — КНЯЗЬ ИГОРЬ — 3 кўринишли опера

14, 21 декабрда
БИР АКТЛИ БАЛЕТЛАР КЕЧАСИ
Ш О П Е Н И А Н А — Ф. Шопен (иккинчи кўриниш).
ОҚҚУШ КЎЛИ — П. Чайковский
ПОЛОВЕЦ РАҚСЛАРИ — А. Бородин («Князь Игорь» операсидан)

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечки спектакллар 7 ярим да бошланади. Ҳамма спектаклларга билетлар сотилган.

1968 йил 20 декабрь кундуз соат 3 да, «Тошкент халқ хўжалиги институтининг илмий совети мажлисида (Олмазор кўчаси, 183-уй) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун.

Д. Эшонова: «Ўзбекистон йирикпанел уй қурилиши корхоналарида ишлаб чиқариш фондларини қўллашнинг иқтисодий эффективлиги (Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигининг материалларида)» деган темада;

В. С. Ким: «Машинасозлик корхоналарида ремонт ишларини ташкил қилиш ва экономикасининг масалалари (Ўзбекистон ССР заводлари материалларида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Ҳамма гражданларга маълум қиладики, электроэнергия учун ҳақ фақатгина кирим кассаларига ёки почта алоқа бўлимларига тўланиши керак. Бошқа одамларга, шунингдек энергосбит ходимларига ҳам тўлаш қатъи тақиқланади ва ҳисобга олинмайди.

«УЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ» ТРЕСТИ АППАРАТИГА

катта бухгалтер-ревизор, «Сирдарягресстрой» қурилиши бошқармасига (Бекобод районига) бош бухгалтер

К Е Р А К

Мурожаат учун адрес: Тошкент, шаҳар, Навоий кўчаси, 22-уй, 2-қават, 19-хона.

УЗБЕКИСТОН ССР МОНТАЖСПЕЦСТРОЙ МИНИСТРЛИГИНИНГ 93-МАХСУС ТРЕСТИГА

техника назорати бўйича катта инженер, катта бухгалтер (бош бухгалтер вазифасига), катта ревизор, маош ва меҳнат бўйича катта инженер, монтажчи-слесарлар, республика шаҳарларида ишлаш учун электр пайвандчилар, Тошкент шаҳрида ишлаш учун юкчилар

К Е Р А К

Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 35-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон В-3-88-63.

УЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИ 6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН 3-КЎЧМА КОЛОННАСИГА

дурадгорлар, ғишт терувчилар, монтажчилар, арматурачилар, сувоқчилар, бўёқчилар, автокранчилар, газ-электр пайвандчилар

К Е Р А К

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофот тариқасида, иш кўчма характерли бўлганлиги учун 30% қўшимча тўланади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Ўрта Чирчиқ райони, Авангард посёлкаси, кадрлар бўлими (17-автобуснинг сўнгги бекати).

В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети юридик факультетининг коллективи «Давлат ва ҳуқуқ назарияси» кафедрасининг профессори М. Ҳ. Ҳакимовга онаси

Кароматхон ХУДОЙБЕРГАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39030, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 16766. ИНДЕКС — 6469. № 1974.